

ELTE BTK, ÓTI, Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszék, 2016/17, I. (őszi) félév

Szövegolvasás fordításban: BBN-HEB11-310.1,
BMA-VALD-446, BBV-101.66, BMVD-101.105

Héber szövegolvasás: BMA-HEBD-315.37,
BMA-HEBD-335.47, BMVD-101.86

Gy

Időpont: a szeptemberi
óramegbeszélés szerint

Helyszín: F. ép. 23X.

Misna szövegolvasás

Rabbinic text: Selected chapters from the Mishnah

A kurzus célja áttekintést adni a rabbinikus irodalom talán legfontosabb művéről, a két Talmud kiindulási pontjául szolgáló *Misnáról* (i.sz. 3. század eleje). Az áttekintés révén a hallgatók a zsidó vallásjog különböző területeiből, ezen területek alapfogalmaiból, a *halákhikus* (zsidó vallásjogi) gondolkodásmódból kapnak ízelítőt, és ezáltal jobban megérthetik a (hagyományos, mainstream) zsidó vallás jellegét. A rabbinikus irodalomnak a Héber Bibliához való viszonya – vagyis a zsidó vallásgyakorlatnak a biblikus megalapozottsága – kiemelt szerepet fog kapni. Érintőlegesen szóba kerülnek majd a rabbinikus irodalom más (korabeli és későbbi) műfajai, valamint nem vallásjogi témák is.

A kurzus két részből áll. Egy heti egyszer 45/60 perces előadás keretében az oktató bemutatja a soron következő téma alapfogalmait, esetleg a rabbinikus irodalom egyéb jellegzetességeit. Az előadásra előzetesen bizonyos szövegeket – jellegzetesen egy-két bibliai szakaszt, valamint egy-egy rabbinikus szövegrészletet – magyar vagy angol fordításban kell a hallgatóknak elolvasniuk. Ha az oktató úgy ítéli meg, hogy a hallgatók nem olvassák el a feladott szövegeket, egy-egy villámdolgozattal ellenőrizheti a felkészültségüket, amely beszámít az órai munkába.

A kurzus második részében, szintén heti egyszer 45/60 perces keretben, egy másik szövegrészletet dolgozunk fel „szoros olvasás” (*close reading*) formájában. Ennek során a hallgatók két csoportra bomlanak. A hebraisztika szakos mesterképzésben résztvevők (BMA-HEBD-315 és 335 kódon) heti fél-egy Misna-fejezetet eredeti nyelven olvasnak. Ezzel szemben az alapképzésben résztvevők és a nem szakosok (BBV-101 és BBN-HEB11-310 kódokon), egy másik 60 perces időszámban, fordításban dolgozzák fel ugyanezt a szöveget. A jó héber nyelvi háttérrel rendelkező, haladó BA-s hallgatók bátran csatlakozhatnak a héber nyelvű szövegolvasáshoz is.

Az óra folyamatosan bővülő honlapja: <http://birot.web.elte.hu/courses/2016-Misna/>.

A jegyszerzés feltételei:

- *Órai munka* (20%).
- *Írásbeli dolgozat* a félév közepén (kb. 20 perc): az addig általános háttérnek, valamint az olvasott szövegek tartalmának és fogalmainak az ismerete; valamint szódolgozat a fontos szavakból azok részére, akik a héber nyelvű szövegolvasáson vesznek részt (30%).
- *Írásbeli vizsga* a félév végén (kb. 2 óra, szigorú időkorlát nélkül): négy-öt közösen olvasott részlet (fordítása a héber nyelvű szövegolvasásban résztvevők számára, valamint) magyarázata, értelmezése (50%).

Előzetes tematika:

1. Bevezetés
2. Berakhot traktátus
3. Pea traktátus
4. Sabbath traktátus
5. Ros hasana traktátus
6. Ketubbot traktátus
7. Szota traktátus
8. Baba Kamma traktátus
9. Szanhedrin traktátus
10. Zevahim traktátus
11. Hullin traktátus
12. Mikvaot traktátus
13. Összefoglalás

A pontos tematika és a feladott irodalom fokozatosan kerül fel a kurzus honlapjára:
<http://birot.web.elte.hu/courses/2016-Misna/> (<http://birot.web.elte.hu/Misna/>).

Szakirodalom:

Felhasznált szövegkiadások:

(Szögletes zárójelben a tanszéki könyvtárunkban található példány helyszáma szerepel.)

Albeck, Hanokh (ed., comm.), *Sisa szidré Misna* [héberül, több kiadás] (Jeruzsálem: Moszad Bialik – Dvir, 1980⁵). [41.2.Alb.*.]

Blackman, Philip (transl., etc.), *Mishnayoth* [kétnyelvű héber-angol kiadás] (Gateshead: Judaica Press, 1983²). [41.2.Bla.*.]

Honlap (órai prezentációkkal, jegyzetekkel, szövegekkel, további irodalommal):
<http://birot.web.elte.hu/courses/2016-Misna/> (<http://birot.web.elte.hu/Misna/>).

Javasolt irodalom (az alábbi bevezető művek vonatkozó fejezetei):

Fonrobert, Charlotte Elisheva and Jaffee, Martin S. (eds.), *The Cambridge Companion to the Talmud and Rabbinic Literature* (Cambridge University Press, 2007), különösen pp. 1–9.

Molnár, Ernő (szerk.), *A Talmud könyvei* (eredeti kiadás: Budapest: Korin Testvérek 1921–1923, reprint: Budapest: IKVA, 1989). [41.1.Mol.1]

Scheiber Sándor (szerk., jegyz.), *A feliratoktól a felvilágosodásig* (Múlt és Jövő, 1997). [61.1.Sche.1]

Steinsaltz, Adin, *The Essential Talmud* (New York: Basic Books, 1976, 2006²). [41.Ste.1]

Steinsaltz, Adin, *The Talmud – The Steinsaltz Edition: A Reference Guide* (New York: Random House, 1989). [53.7.Tal.1.]

Stemberger, Günter, *A zsidó irodalom története* (Budapest: Osiris, 2001). [81.Ste.3.]

Strack, Hermann L. és Stemberger, Günter, *Introduction to the Talmud and Midrash* (Minneapolis: Fortress Press, 1992). [41.Str.5.]

További megjegyzések:

- (1) A tanegység felvétele kizárólag azoknak a hallgatóknak ajánlott, akik az órákon rendszeresen meg tudnak jelenni, és azokra folyamatosan tudnak készülni.
- (2) Elvárás a (közepes) angol nyelvű olvasási készség.